

VĂN HOÁ PHÁP LUẬT VÀ VIỆC NÂNG CAO TRÌNH ĐỘ VĂN HOÁ PHÁP LUẬT TRONG CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI

ThS. LÊ PHƯƠNG ĐÔNG *

I. VĂN HOÁ PHÁP LUẬT VÀ THỰC TRẠNG TRÌNH ĐỘ VĂN HOÁ PHÁP LUẬT TRONG CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI

Pháp luật là một trong những yếu tố của văn hoá và văn hoá pháp luật là một lĩnh vực văn hoá chuyên ngành. Văn hoá pháp luật được hiểu là: “Tổng thể các giá trị vật chất và tinh thần mà con người sáng tạo ra trong lĩnh vực pháp luật”.⁽¹⁾ Văn hoá pháp luật được hình thành từ yếu tố: Ý thức pháp luật, hệ thống các phương tiện pháp luật và trình độ, khả năng sử dụng pháp luật để thực hiện các hành vi hợp pháp. Các khía cạnh của văn hoá pháp luật được phản ánh thông qua từng yếu tố nhưng sự biểu hiện toàn thể của nó chỉ có được thông qua sự hợp nhất hài hoà và tương tác của các yếu tố đó. Cũng như các loại hình văn hoá khác đang tồn tại trong đời sống xã hội, văn hoá pháp luật được nhìn nhận trên hai giác độ với các nội dung có mối quan hệ biện chứng, mang tính chỉnh thể phản ánh chất lượng tổng hợp và trình độ phát triển ở cấp độ cá nhân hay cộng đồng.

Trước hết, văn hoá pháp luật biểu hiện ở trình độ hiểu biết, ở tri thức của con người về truyền thống pháp luật của cộng đồng; những kiến thức, kinh nghiệm xây dựng, thực hiện pháp luật hiện hành và xu hướng hoàn thiện nó theo quan điểm của giai cấp

cầm quyền cùng những văn bản pháp luật có quan hệ chặt chẽ với hoạt động nghề nghiệp của cá nhân.

Hai là, những kiến thức lí luận, kinh nghiệm thực tiễn thực hiện pháp luật trở thành quan điểm tư tưởng, niềm tin, tình cảm pháp luật, trở thành nhu cầu tinh thần, động cơ của hành vi và hoạt động khi cá nhân chuyển nó thành hệ thống các chuẩn mực, giá trị mà mình tự giác lựa chọn. Các chuẩn mực, giá trị văn hoá cá nhân tạo nên cốt cách văn hoá ở mỗi con người. Khi đó, văn hoá pháp luật đã trở thành chất lượng tổng hợp của lối sống và nhân cách, góp phần làm phong phú môi trường văn hoá của cộng đồng.

Văn hoá pháp luật là một bộ phận tạo thành môi trường văn hoá ở đơn vị cơ sở. Nó được thể hiện một cách sinh động và tinh tế qua hành vi, hoạt động sống, làm việc theo Hiến pháp và pháp luật của người quân nhân, góp phần xây dựng quân đội chính quy và hiện đại, xây dựng nhà nước pháp quyền Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Hoạt động trong lĩnh vực quân sự được coi là một dạng lao động đặc biệt, mà gắn với nó là sự gian khổ, sự hy sinh mất mát. Điều đó cho thấy, phải tạo điều kiện bồi

* Học viện phòng không - không quân

dưỡng rèn luyện ý chí và tình cảm pháp luật, tình yêu công lí, dũng cảm chiến đấu với kẻ thù cho người quân nhân; xác định cho họ ngay từ khi còn đang ngồi trên ghế nhà trường quân đội thái độ yêu, ghét, biết tuân thủ pháp luật, kiên quyết chống lại các hành vi vi phạm kỉ luật. Các học viên phải được giáo dục thường xuyên, có hệ thống những nội dung pháp luật cần thiết, những quy định của điều lệnh, điều lệ quân đội, hình thành ở họ tình cảm pháp lí tốt, tự giác chấp hành nghiêm pháp luật của Nhà nước và kỉ luật của quân đội.

Là một dạng lao động đặc biệt, do đó hoạt động quân sự cũng tạo ra môi trường đặc biệt mà ở đó xác lập, phát triển ý thức pháp luật quân sự, hình thành văn hoá pháp luật trong lĩnh vực quân sự như tính tự giác chấp hành kỉ luật, phục tùng mệnh lệnh, dân chủ trong sinh hoạt và mạnh mẽ trong đấu tranh phê bình trước các hành vi vi phạm kỉ luật quân đội, vi phạm pháp luật nhà nước.

Như vậy, ở đây có sự kết hợp chặt chẽ giữa yếu tố khách quan, đó là môi trường tổ chức hoạt động của nhà nước, môi trường hoạt động quân sự và các yếu tố chủ quan, đó là sự nhận thức của các quân nhân thông qua quá trình học tập tự rèn luyện nâng cao tri thức về mọi mặt của mỗi quân nhân.

Trong cuộc sống, mọi người phải có thói quen sống có pháp luật, tôn trọng trật tự, kỉ cương xã hội. Pháp luật là các quy tắc xử sự chung mang tính định hướng và xác lập giới hạn hợp lí cho mọi hoạt động của các thành viên trong xã hội, đảm bảo tính thống nhất của trật tự xã hội. Mọi hành vi không tuân

theo chuẩn mực mà pháp luật quy định sẽ làm rối loạn hoạt động của xã hội. Do đó, cần phải xây dựng nếp sống có pháp luật, tạo lập môi trường văn hoá pháp luật làm cơ sở cho sự hình thành, pháp triển nâng cao ý thức pháp luật cho người học viên. Với góc độ là ý thức pháp luật cá nhân, ý thức pháp luật của mỗi quân nhân trong quân đội được hình thành và phát triển do sự tác động của các yếu tố xã hội, điều kiện kinh tế, đặc điểm riêng của người cũng môi trường hoạt động quân sự. Ý thức pháp luật đó phản ánh những quan điểm, tư tưởng, tâm lí, tình cảm, thái độ của mỗi quân nhân về kỉ luật quân đội và pháp luật của nhà nước. Ý thức pháp luật của cá nhân quân nhân là cơ sở để hình thành và pháp triển văn hoá pháp luật của quân nhân đó.

Ý thức pháp luật của tập thể quân nhân là dạng ý thức pháp luật nhóm, do vậy nó phản ánh những quan điểm tư tưởng, tình cảm, thái độ của tập thể quân nhân về pháp luật của nhà nước nói chung và về kỉ luật quân đội nói riêng. Hoạt động quân sự mang tính chất kỉ luật cao, vì thế nó đòi hỏi ý thức pháp luật trong tập thể quân nhân có tính thống nhất rất cao. Trình độ, năng lực thực hiện các hành vi của các cá nhân quân nhân, của tập thể quân nhân phù hợp với mục đích và yêu cầu của pháp luật nhà nước, kỉ luật quân đội, thể hiện trình độ văn hoá pháp luật của cán bộ, chiến sĩ một cách cụ thể. Cá nhân có nếp sống tuân thủ pháp luật tức là cá nhân đó sống có văn hoá pháp luật. Cả một tập thể quân nhân sống và làm việc theo pháp luật sẽ tạo nên một tập thể có văn

hoá pháp luật. Văn hoá pháp luật thể hiện sự thống nhất giữa các yếu tố tri thức pháp luật, tình cảm pháp luật và hành vi pháp luật. Tạo lập được môi trường văn hoá pháp luật sẽ giúp cho mỗi cá nhân quân nhân là học viên được sống, học tập, rèn luyện trong môi trường văn hoá pháp luật. Môi trường này có tác dụng thúc đẩy quá trình phát triển ý thức pháp luật của các cá nhân, hình thành ở họ một ý thức pháp luật đầy đủ và đúng đắn. Mỗi học viên biết tự ý thức mình sống “mình vì mọi người”, vì tập thể thì phải tuân theo những quy định của kỉ luật quân đội, của pháp luật. Một tập thể lớn hoạt động có kỉ luật, tuân thủ pháp luật sẽ hình thành sức mạnh tập thể to lớn mà ở đó buộc mỗi một cá nhân phải tuân theo hành động chung. Sự tuân theo đó dần dần được củng cố từ tự phát đến tự giác và hình thành một ý thức pháp luật tốt cho từng người và cho cả tập thể học viên.

Nhận thức là một quá trình từ thấp đến cao, từ đơn giản đến phức tạp, từ chưa hoàn thiện đến hoàn thiện hơn. Đặc điểm này thể hiện sinh động mối quan hệ giữa nhận thức với thực tiễn và cho thấy quá trình nhận thức, bồi dưỡng lí trí, tình cảm với quá trình hoạt động thực tiễn quân sự của bộ đội trong bất cứ điều kiện hoàn cảnh nào cũng tác động qua lại lẫn nhau một cách chặt chẽ, từ đó dần dần hình thành thói quen thực hiện các hành vi theo chuẩn mực của xã hội, của pháp luật. Thói quen chấp hành kỉ luật, điều lệnh, điều lệ và pháp luật trở thành nếp sống đẹp mang tính pháp lí của bộ đội. Trong cuộc sống của mỗi cá nhân bao giờ cũng tồn tại mặt tự

nguyện và mặt bắt buộc chấp hành pháp luật và kỉ luật. Hai mặt này đan xen với nhau. Nó phụ thuộc vào khả năng nhận thức của con người thông qua quá trình được giáo dục và tự rèn luyện của họ. Dưới tác động của nhiều yếu tố mà ý thức pháp luật của bộ đội ngày càng được nâng cao. Do đó họ sẽ có nhiều khả năng để tự nguyện hơn là bắt buộc. Từ đó, việc tự nguyện lại thúc đẩy ý thức pháp luật được nâng cao. Một trong những biện pháp cơ bản để nâng cao trình độ văn hoá pháp luật đó là phải đẩy mạnh giáo dục pháp luật, phát huy nhân cách con người, tạo cho mỗi người có sự phát triển toàn diện, chủ động tham gia vào đời sống pháp luật.

Việc thu hút rộng rãi quân nhân tham gia tích cực vào hoạt động thực tiễn của đơn vị là một hình thức đặc biệt quan trọng của giáo dục pháp luật. Thông qua việc tham gia vào các hoạt động thực tiễn mà sự tác động của pháp luật sẽ tác động ảnh hưởng đến việc hình thành tri thức và tâm lí pháp luật cũng như hành vi xử sự hợp pháp của mọi quân nhân.

Giáo dục pháp luật là một biện pháp cơ bản nhằm nâng cao ý thức pháp luật, tinh tổ chức kỉ luật cho bộ đội. Dạy và học pháp luật trong các nhà trường quân đội là hình thức và phương tiện quan trọng trong hệ thống giáo dục pháp luật. Đó là quá trình sự phạm của sự chuyển tải và nắm vững các tri thức pháp luật cũng như thói quen sử dụng đúng đắn các tri thức pháp luật.

Ngày 18/8/1983, theo Quyết định số 1114/QĐ, Bộ quốc phòng đã ra quyết định đưa môn học nhà nước và pháp luật vào

giảng dạy chính thức trong các trường đào tạo sĩ quan. Quá trình đưa môn học này vào chương trình học tập đã góp phần tích cực vào hoạt động chấp hành kỉ luật của bộ đội, nâng cao hiệu quả hoàn thành nhiệm vụ của các đơn vị.

Ngày 8/9/2004, Chủ nhiệm Tổng cục chính trị ra Quyết định số 10/10 QĐ-CT về việc ban hành chương trình môn học khoa học xã hội và nhân văn, trong đó có môn nhà nước và pháp luật cho các trường đào tạo sĩ quan phân đội-bậc đại học là việc đánh giá cao vị trí của giáo dục pháp luật trong tiến trình xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại.

Giáo dục pháp luật nhằm trang bị tri thức, giáo dục tình cảm pháp luật, từ đó nâng cao tính tự giác chấp hành pháp luật cho mọi công dân nói chung, cũng như cho cán bộ, chiến sĩ trong quân đội nói riêng. Việc giảng dạy pháp luật cho các học viên đào tạo sĩ quan phân đội giữ vị trí rất quan trọng để nâng cao ý thức pháp luật cho người học - những cán bộ quân đội tương lai.

Khác với các nhà trường trong hệ thống giáo dục quốc dân, các nhà trường quân đội chủ yếu đào tạo sĩ quan quân sự. Do vậy, hoạt động của các học viên quân sự bên cạnh một số yếu tố giống như sinh viên, còn có những nét khác biệt. Cùng là những thanh niên tốt nghiệp bậc học phổ thông và tiếp tục được đào tạo ở bậc đại học, song giữa học viên quân sự và sinh viên có những môi trường hoạt động khác nhau. Sinh viên của các trường đại học, ngoài giờ học trên giảng đường, họ không bị quản lí quá chặt chẽ về

giờ giấc và các hoạt động khác. Nhưng các học viên của các nhà trường, học viện quân đội, trước hết họ là những quân nhân, họ vừa phải học tập, nghiên cứu khoa học quân sự, vừa phải phấn đấu trở thành những sĩ quan tương lai. Thứ hai, họ phải hoạt động tập trung trong các doanh trại quân đội với 11 chế độ trong ngày. Các hoạt động trong học tập, huấn luyện quân sự khá vất vả, chứa đựng cả tính nguy hiểm.

Học viên đào tạo sĩ quan chỉ huy cấp phân đội ở các nhà trường quân đội bao gồm những thanh niên, học sinh, quân nhân được tuyển chọn kĩ lưỡng qua các bước tuyển sinh quân sự. Họ là những công dân hội đủ các tiêu chuẩn về kiến thức văn hoá, chính trị, sức khoẻ để thông qua đào tạo trở thành người sĩ quan quân đội. Như vậy, Trước khi trở thành người học viên đào tạo sĩ quan chỉ huy họ đã có vốn văn hoá pháp luật nhất định, biểu hiện ở kiến thức giáo dục công dân và một số hiểu biết về pháp luật, cùng kinh nghiệm thực hiện pháp luật. Họ mơ ước được phục vụ trong quân đội. Họ nghiêm túc học tập, rèn luyện phấn đấu để trở thành những cán bộ giỏi. Sau khi được học tập, rèn luyện tại các học viện, nhà trường, các học viên sẽ về các đơn vị và đóng vai trò nòng cốt chỉ huy bộ đội hoặc quản lí vũ khí, khí tài sẵn sàng chiến đấu thắng lợi. Ở đây, chúng ta cần thống nhất nhận thức là: đội ngũ học viên sau khi được đào tạo sẽ là những người trực tiếp quản lí và huấn luyện bộ đội. Các học viên quân sự được trang bị những kiến thức pháp luật cần thiết không chỉ để cá nhân mình chấp hành tốt pháp luật

mà còn cần có kiến thức pháp luật để chỉ huy, quản lý bộ đội và phải tạo cho họ có khả năng biết vận dụng pháp luật một cách đúng đắn nhất khi thực hiện nhiệm vụ, kể cả khi xử lý các vi phạm pháp luật ở các đơn vị. Quy trình đào tạo hiện nay đang kết hợp chặt chẽ giữa đào tạo theo trình độ học vấn đại học và đào tạo theo chức vụ ban đầu, trong đó bảo đảm năng lực quản lý bộ đội rất được coi trọng. Đó là mặt thuận lợi để nâng cao trình độ văn hoá pháp luật của cá nhân-học viên. Sau một thời gian học tập, rèn luyện toàn diện, đa số học viên đào tạo sĩ quan chỉ huy cấp phân đội đã hình thành ý thức pháp luật, niềm tin, tình cảm pháp luật và chấp hành tốt điều lệnh, điều lệ, kỉ luật quân đội. Họ xem đó là những chuẩn mực về giá trị phẩm chất nhân cách người học viên. Trên cơ sở đó xuất hiện nhu cầu sống, làm việc, học tập và rèn luyện theo pháp luật, điều lệnh và kỉ luật quân đội.

Trong quá trình học tập, sinh hoạt, các học viên bị chi phối bởi nhiều yếu tố rất phức tạp do tác động của các điều kiện hoạt động quân sự và môi trường xã hội biến động từng ngày. Do đó, mỗi học viên cần phải có tính tự giác cao trong chấp hành pháp luật và kỉ luật. Ý thức tự giác đó thể hiện kết quả của quá trình học tập và rèn luyện trong nhà trường quân đội.

Bên cạnh đại đa số các học viên có tình cảm, niềm tin vào pháp luật, vào chế độ, vẫn còn một số không nhỏ có tình cảm, niềm tin chưa chắc vào pháp luật. Ở họ có thái độ thờ ơ với pháp luật, ngại học tập nghiên cứu pháp luật, ít chịu rèn luyện, thậm chí còn tự

do vô kỉ luật, vi phạm pháp luật, tự do tùy tiện trong chấp hành điều lệnh, kỉ luật quân đội, quy chế giáo dục-đào tạo và một số quy định của nhà trường, không hoàn thành nhiệm vụ học tập, buộc các cấp có thẩm quyền phải xử lý bằng các hình thức kỉ luật tương ứng với mức độ vi phạm.

Công tác giáo dục nâng cao ý thức pháp luật ở một số đơn vị quản lý chưa được cấp uỷ, chỉ huy quan tâm đủ mức. Có nơi còn xem nhẹ giáo dục pháp luật, chưa gắn được giáo dục chính trị với giáo dục pháp luật cũng như chưa gắn được giáo dục pháp luật với giáo dục nâng cao trình độ khoa học kĩ thuật, trình độ chuyên môn nghiệp vụ. Dân chủ trong sinh hoạt chưa được đề cao. Hoạt động tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật chưa đi vào chiều sâu. Có đơn vị duy trì “tủ sách pháp luật” mang tính hình thức, không phát huy được vai trò của các phương tiện truyền thông đại chúng.

Có nhiều người quan niệm chưa đúng về vai trò của kỉ luật và pháp luật. Công tác giáo dục, quản lý bộ đội còn thiếu sót, thậm chí có nơi còn buông lỏng kỉ luật. Nhiều cán bộ quản lý học viên, vì sợ mất thành tích, hoặc nể nang nhau, đã che giấu, không xử lý kỉ luật đến nơi đến chốn những vụ việc vi phạm kỉ luật, làm giảm tác dụng giáo dục, phòng ngừa chung để cho vụ việc ngày càng lan rộng, vi phạm ngày càng nghiêm trọng hơn. Công tác kiểm tra còn bị động, chưa kiên quyết đấu tranh với những biểu hiện sai trái. Các vụ vi phạm kỉ luật đáng tiếc vẫn xảy ra. Có trường hợp phải xử lý bằng hình sự.

Thực trạng tình hình đó đặt ra yêu cầu phải không ngừng củng cố, nâng cao trình độ

văn hoá pháp luật trong học viên đào tạo sĩ quan chỉ huy cấp phân đội.

II. GIẢI PHÁP NÂNG CAO TRÌNH ĐỘ VĂN HOÁ PHÁP LUẬT

Bước đầu qua nghiên cứu, chúng tôi mạnh dạn đề xuất một số giải pháp chủ yếu để nâng cao trình độ văn hoá pháp luật trong học viên như sau:

1. Giáo dục nâng cao trình độ hiểu biết về pháp luật, điều lệnh, kỉ luật quân đội, các quy chế và quy định của học viện, nhà trường

Các học viện, nhà trường cần phải quán triệt sâu sắc Chỉ thị số 32-CT/TU ngày 9/12/2003 của Ban bí thư Ban chấp hành trung ương Đảng về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng trong công tác phổ biến, giáo dục pháp luật của cán bộ, nhân dân; Quyết định số 13/2003/QĐ-TTg ngày 17/1/2003 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt chương trình phổ biến, giáo dục pháp luật từ năm 2003-2007; Chỉ thị số 21/2003/CCT-BQP của Bộ trưởng Bộ quốc phòng về việc triển khai thực hiện công tác phổ biến, giáo dục pháp luật trong quân đội. Trên cơ sở đó, các nhà trường phải rất chú trọng giáo dục, đào tạo cho học viên có kiến thức pháp luật cơ bản, làm cơ sở để họ chấp hành pháp luật, kỉ luật quân đội trong quá trình học tập tại trường cũng như khi ra công tác tại các đơn vị. Trình độ hiểu biết về pháp luật, điều lệnh... là kết quả tổng hợp của quá trình nhận thức và rèn luyện phương pháp học tập của học viên. Theo chương trình đào tạo, học viên đào tạo sĩ quan chỉ huy được học tập một cách có hệ thống và cơ bản chương trình môn học lí luận nhà nước và pháp luật, với cấu trúc nội dung cân đối giữa lí luận về nhà nước và pháp luật xã hội chủ nghĩa với một

số ngành luật cơ bản như: Luật hiến pháp, Hiến pháp nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam năm 1992; luật hành chính - hành chính quân sự; luật dân sự và tố tụng dân sự; luật hình sự và tố tụng hình sự; cơ sở pháp luật về quốc phòng... Ngoài ra, theo kế hoạch giáo dục pháp luật, mỗi năm học viên còn được học một số chuyên đề pháp luật. Một điểm cần chú ý là: trong giáo dục pháp luật phải làm cho các học viên hiểu được ý nghĩa xã hội, giá trị pháp lí của các quy định pháp luật, của các hành vi hợp pháp, từ đó tuân thủ pháp luật tự giác. Việc phổ biến nội dung điều lệnh, quy định của học viện, nhà trường cũng cần được quan tâm đúng mức. Lồng ghép nội dung phổ biến giáo dục pháp luật trong các phong trào thi đua, thường xuyên duy trì nghiêm nề nếp chính quy, rèn luyện tư thế tác phong quân nhân, duy trì các chế độ trực chỉ huy, trực ban, trực chiến, đi đôi với việc kiểm tra tình hình chấp hành kỉ luật, pháp luật, kịp thời khắc phục các thiếu sót. Nâng cao kiến thức và biết vận dụng để xử lí các tình huống đúng pháp luật.

Dưới tác động một cách kiên trì, chủ động, tự giác với những hình thức và phương pháp phù hợp với đối tượng học viên đào tạo sĩ quan chỉ huy cấp phân đội thì việc thực hiện các nội dung giáo dục pháp luật, kỉ luật sẽ hình thành một hệ thống kiến thức đồng bộ phù hợp với mục tiêu đào tạo. Từ đó nảy sinh nhu cầu cần hoạt động, giao tiếp, giải quyết các quan hệ xã hội trên cơ sở các chuẩn mực và giá trị pháp luật, kỉ luật.

2. Coi trọng công tác xây dựng đơn vị chính quy và rèn luyện toàn diện trong học viên

Bằng việc tổ chức có kế hoạch với sự chỉ đạo chặt chẽ, thông qua phong trào xây dựng

đơn vị chính quy, rèn luyện kỉ luật sẽ hình thành môi trường tập luyện và thể nghiệm giá trị văn hoá pháp luật của cá nhân và tập thể học viên.

Nhà trường chú trọng xây dựng đơn vị chính quy, coi đây là một nhiệm vụ chính trị, không chỉ thiết thực nâng cao chất lượng giáo dục- đào tạo mà còn góp phần tạo sự thống nhất chung trong toàn quân. Gắn xây dựng đơn vị chính quy với xây dựng môi trường văn hoá, các hoạt động thể dục thể thao, xây dựng trường xanh, sạch, đẹp, xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện. Trong quản lí học viên, nhà trường có các quy định cụ thể về phân cấp và trách nhiệm quản lí, tạo môi trường học tập tốt nhất cho học viên, cải thiện nơi ăn ở, sinh hoạt, thực hiện tốt quy chế dân chủ ở cơ sở, phát huy vai trò của hội đồng quân nhân, của tổ chức Đảng, tổ chức Đoàn trong các hoạt động xây dựng đơn vị, tạo sự chuyển biến tích cực trong việc nâng cao ý thức tổ chức kỉ luật, chấp hành điều lệnh, điều lệ, lễ tiết tác phong của học viên. Sự kết hợp giữa lãnh đạo của tổ chức Đảng với người chỉ huy có ý nghĩa quyết định đến hiệu quả chấp hành kỉ luật ở đơn vị và là biện pháp quan trọng để nâng cao ý thức pháp luật cho bộ đội. Khi vào quân đội, nếu quản lí không tốt, không nghiêm khắc rèn luyện, đưa nhanh sinh hoạt tập thể vào nề nếp thì học viên rất dễ vi phạm kỉ luật.

Sự hình thành giá trị văn hoá pháp luật diễn ra qua cuộc đấu tranh giải quyết các mâu thuẫn nảy sinh trong nhận thức, tư tưởng và hành động của từng học viên. Để

các nhân tố tích cực, các chuẩn mực và giá trị văn hoá pháp luật được nuôi dưỡng, có định hướng phát triển phù hợp với mục tiêu, yêu cầu đào tạo cần kết hợp có hiệu quả các hình thức quản lí với nâng cao khả năng tự quản của học viên. Do đó, cần phải xây dựng môi trường văn hoá pháp luật tích cực để học viên có thể chủ động và tự giác tham gia vào các hoạt động chung của đơn vị. Các cơ quan chức năng và đội ngũ các thầy cô giáo phải chủ động hỗ trợ cho cán bộ tiểu đoàn, đại đội quản lí tốt học viên ở trong doanh trại và cả khi hoạt động ngoài doanh trại. Cần tổ chức có hiệu quả các phong trào thi đua học tốt, rèn tốt, chấp hành nghiêm quy chế huấn luyện, kỉ luật của quân đội, pháp luật của nhà nước, thực hiện nếp sống văn minh ở mọi lúc, mọi nơi. Các cấp lãnh đạo, chỉ huy phải định hướng rõ việc rèn luyện, phấn đấu để mỗi học viên có thể đảm nhiệm tốt cương vị là người cán bộ quản lí bộ đội sau này. Quá trình học tập trong nhà trường chính là quá trình rèn luyện về năng lực, về phẩm chất, nhân cách của người cán bộ quân đội.

Các học viên sĩ quan, với kết quả học tập và rèn luyện tốt, sau khi ra trường sẽ là những nhân tố tốt trong việc xây dựng môi trường văn hoá pháp luật ở đơn vị cơ sở. Chính họ sẽ là những người góp phần xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam./.

(1). PGS.PTS. Lê Minh Tâm, "Vấn đề văn hoá pháp luật ở nước ta trong giai đoạn hiện nay", Tạp chí luật học, số 5/1998, tr.18.